

LITERATURA

- ANONYMOUS, 2004: Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah. Uradni list RS, št. 46/04.
- BUTTLER, K. P., 1986: Steinbachs Naturfuerer Orchideen, Mosaik Verlag GmbH, Muenchen: 54 pp.
- DELFORGE, P., 2006: Orchids of Europe North Africa and the Middle East. London, A&C Black: 141 pp.
- DOLINAR, B., 2015: Kukavičevke v Sloveniji. Pipinova knjiga, Podsmreka. p. 176.
- FOELSCH, W. & D. JAKELY, 2014: *Orchidaceae* Juss. In: Rottensteiner, W. K.: Exkursionsflora für Istrien. Naturwissenschaftlicher Verein für Kärnten, Klagenfurt. 616–637 pp.
- VREŠ, B., B. DOLINAR & A. SELIŠKAR, 2013: Pregled flore Bloške planote (Notranjska, Slovenija). Folia biologica et geologica 54 (2): 215–246.

BRANKO DOLINAR

Himantoglossum adriaticum H. Baumann

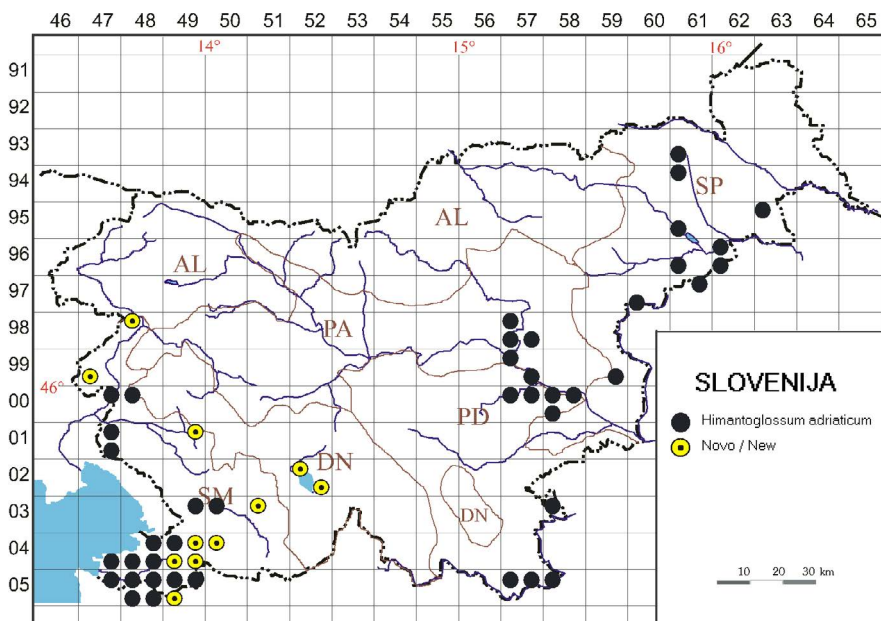
Nova nahajališča varstveno pomembne vrste na Primorskem in Notranjskem
New localities of species of conservation concern in the Primorska and Notranjska region

- 0047/2** (UTM 33TUL99) Slovenija, Primorska, Kromberk, pri gostišču Kekec, cestna brežina, 316 m n. m.; ob cesti proti Bonetovščam, gozdni rob, na štirih različnih krajih, okoli 315 m do 320 m n. m., preglednica 1, popisi 8–12. Det. I. Dakskobler, 23. 5. 2024, avtorjeve fotografije. Nova nahajališča v že znanem kvadrantu (DOLINAR 2010).
- 0048/1** (UTM 33TUL99) Slovenija, Primorska, Kromberk, Bonetovšče, Zagrad, Krašče, travniki, mejice in cestna brežina (popisi 5–7 v preglednici 1), na več krajih, od 330 m do 375 m n. m. Det. I. Dakskobler, 6. 5 in 25. 5. 2016 in 23. 5. 2024, avtorjeve fotografije. Nova nahajališča v že znanem kvadrantu (JOGAN & al. 2001).
- 0149/2** (UTM 33TVL17) Slovenija, Primorska, Vipavska dolina, Vrhpolje (Vipava), ob vinogradu severozahodno od naselja, 137 m n. m. Det. I. Breščak, 3. 6. 2019, avtoričine fotografije, nahajališče je žal uničeno (glej tudi BREŠČAK & FERJANČIČ 2023).
- 0149/2** (UTM 33TVL18) Slovenija, Primorska, Vipavska dolina, Budanje, jugozahodno od naselja, dolina Zelenega potoka jugozahodno od vasi Budanje, travnik ob vinogradu, 125 m n. m. Leg. D. Ferjančič, det. I. Breščak, 25. 5. 2020, fotografije določevalke (glej tudi BREŠČAK & FERJANČIČ 2023).
- 0252/1** (UTM 33TVL47) Slovenija, Notranjska, Cerknisko polje, Dolenja vas (Cerknica), JZ od vasi, v grmovju ob cesti proti Rakovemu Škocjanu, 568 m n. m. Det. T. Schein, 1. 6. 2016, potrdil B. Dolinar, 5. 6. 2016, fotografije avtorjev.

- 0252/4** (UTM 33T VL56) Slovenija, Notranjska, Stari trg pri Ložu, Ulaka, cestna brežina proti spomeniku na Ulaki, 661 m n. m. Det. T. Schein, 2. 6. 2018, potrdil B. Dolinar, 10. 6. 2018, fotografije avtorjev.
- 0350/1** (UTM 33T VL25) Slovenija, Primorska, Divača, Brežec pri Divači, travnik s posameznimi grmi, 427 m n. m. Det. S. Tepeh & F. Poljšak, 9. 6. 2018, fotografije avtorjev.
- 0351/1** (UTM 33TVL45) Slovenija, Primorska, Klenik (Pivka), travnik s posameznimi grmi ob makadamski cesti Klenik – Palčje, 586 m n. m. Det. E. in Š. Koblar Habič, 11. 6. 2021, potrdila F. Poljšak in B. Dolinar, 27. 5. 2022, fotografije avtorjev.
- 0448/2** (UTM 33TVL4) Slovenija, Primorska, Istra, Tinjan, travnik ob cesti proti Tinjanu, za odcepom proti vasi Slatine, 369 m n. m. Det. S. Tepeh, 16. 5. 2022, novo nahajališče v že znanem kvadrantu (JOGAN & al. 2001).
- 0449/1** (UTM 33TVL14) Slovenija, Primorska, Podgorski Kras, severovzhodno od vasi Kastelec, ob makadamski cesti, suho kamnito travišče, 410 m n. m. Det. J. M. Kocjan, 16. 4. 2011, novo nahajališče v že znanem kvadrantu (JOGAN & al. 2001).
- 0449/1** (UTM 33TVL14) Slovenija, Primorska, Istra, okolica Črnega Kala, severno od zaselka Katinara, okolica spomenika padlim partizanom, suho travišče, 180 m n. m. Det. D. Kosič & J. M. Kocjan, 1. 5. 2019, novo nahajališče v že znanem kvadrantu (JOGAN & al. 2001).
- 0449/1** (UTM 33TVL14) Slovenija, Primorska, Istra, Osp, flišna pokrajina (nanosi Osapske reke) zahodno od vasi, 30 m n. m., gmajna, gozdiči med travniki, popis št. 2 v preglednici 1. Det. I. Dakskobler & T. Grebenc, 19. 5. 2009, fotografije avtorjev, novo nahajališče v že znanem kvadrantu (JOGAN & al. 2001).
- 0449/1** (UTM 33TVL14) Slovenija, Primorska, Istra, Ocizla, suh travnik med cesto in vinogradom, 445 m n. m. Det. I. Dakskobler, 28. 5. 2024; travniki in travnate terase pri in v bližnji okolici cerkvi sv. Marije Magdalene, na precej krajih, okoli 415 m do 430 m n. m. Det. I. Dakskobler, 17. 5. 2018 in 28. 5. 2024, novo nahajališče v že znanem kvadrantu (JOGAN & al. 2001).
- 0449/1** (UTM 33TVL14) Slovenija, Primorska, Istra, Beka, ob cesti pod vasjo, 395 m n. m. gozdni rob, grmišče, popis št. 3 v preglednici 1. Det. I. Dakskobler, 5. 6. 2024; zahodno od Beke, Griža, nad začetkom grape na desnem bregu, 395 m n. m., kamnito travišče, popis št. 4 v preglednici 1. Det. I. Dakskobler, 5. 6. 2024, novo nahajališče v že znanem kvadrantu (JOGAN & al. 2001).
- 0449/1** (UTM 33TVL14) Slovenija, Primorska, Istra, Kastelec, cestna brežina ob cesti proti Črnotičam, 341 m n. m. Det. B. Dolinar, 25. 5. 2017, novo nahajališče v že znanem kvadrantu (JOGAN & al. 2001).
- 0449/2** (UTM 33TVL24) Slovenija, Primorska, Brkini, Matarsko podolje: Rožice, JZ od vasi Rožice, 508 m n. m. Det. B. Vreš & J. Verbič, 29. 5. 2014 in 31. 5. 2016; Rožice, travnik, kolovoz, 520 m n. m. Det. I. Dakskobler, B. Vreš, S. Behrič, 1. 6. 2017; pri Rožicah, travniki na različnih lokacijah, okoli 500 do 520 m n. m. Det. I. Dakskobler, 3. 6. 2019, 2. 6. 2022, 1. 6. 2023, 28. 5. 2024.
- 0449/2** (UTM 33TVL14) Slovenija, Primorska, Petrinje, travnik vzhodno od naselja, 408 m n. m. Det. B. Dolinar, 1. 6. 2014; Klanec pri Kozini, travnik južno od zaselka, 445 m n. m. Det. B. Dolinar, 4. 5. 2014; Klanec pri Kozini, travišče JV od vzpetine Grič, 454 m n. m. Det. B. Dolinar, 1. 6. 2014, avtorjeve fotografije.

- 0449/3** (UTM 33TVL14) Slovenija, Primorska, Kraški rob, Bezovica, Sv. Marija – Sv. Apolonija, jugozahodno od vasi Bezovica, na južni strani železniške proge, suho košeno travnišče, 100 m n. m. Det. B. Dolinar, J. Kosec & J. M. Kocjan, 21. 5. 2008.
- 0449/3** (UTM 33TVL13) Slovenija, Primorska, Istra, v naselju Gračišče, suh travnat rob, 320 m n. m. Det. J. M. Kocjan, 9. 5. 2009.
- 0449/3** (UTM 33TVL14) Slovenija, Primorska, Istra, Dvori, travnik vzhodno od vasi pod gostilno Mohoreč, 344 m n. m. Det. B. Dolinar, 17. 5. 2016.
- 0449/3** (UTM 33TVL14) Slovenija, Primorska, Istra, Hrastovlje, Rižana, izvir Rižane, skalnato območje, 75 m n. m. Det. B. Dolinar, 16. 5. 2011; izvir Rižane, vlažen travnik ob izviru, 76 m n. m. Det. B. Dolinar, 16. 5. 2011 in 18. 5. 2014; travnik ob cerkvi sv. Marije, 69 m n. m. Det. B. Dolinar, 25. 5. 2017; SV od izvira Rižane, travnik s posameznimi grmi, 79 m n. m. Det. B. Dolinar, 25. 5. 2017.
- 0449/3** (UTM 33TVL14) Slovenija, Primorska, Istra, Kubed, ob cesti nad pokopališčem, 288 m n. m. Det. B. Dolinar, 10. 5. 2015.
- 0449/3** (UTM 33TVL14) Slovenija, Primorska, Kraški rob, Podpeč, 350 m n. m., suho travnišče. Det. B. Dolinar, 14. 5. 2008.
- 0449/3** (UTM 33TVL03) Slovenija, Primorska, zahodno od vasi Zabavljje, 312 m n. m., travnik s posameznimi grmi. Det. B. Dolinar, 18. 5. 2022.
- 0449/3** (UTM 33TVL14) Slovenija, Primorska, travnik severovzhodno od vasi Bezovica, 384 m n. m. Det. B. Dolinar & J. Stergaršek, 4. 5. 2014.
- 0449/4** (UTM 33TVL13) Slovenija, Primorska, Zazid, travnik ob cesti proti Podpeči, 396 m n. m. Det. B. Dolinar, 29. 5. 2011; travnišče nad kapelico ob cesti, 405 m n. m. Det. B. Dolinar, 3. 6. 2018, avtorjeve fotografije.
- 0449/4** (UTM 33TVL14) Slovenija, Primorska, Kraški rob, Brežec pri Podgorju, travniki ob cesti Podpeč-Zazid, 380 m n. m. Det. B. Dolinar, 21. 4. 2012, avtorjeve fotografije.
- 0450/1** (UTM 33TVL24) Slovenija, Primorska, Brkini, Ritomeče, Belice, travnik, robni del ob cesti, 620 m n. m. Det. I. Dakskobler, V. Babij & M. Reščič, 17. 6. 2020, fotografije avtorjev.
- 0548/3** (UTM 33TUL93) Slovenija, Primorska, Dragonja, dolina Dragonje, Steničnjak, ob cesti proti cerkvi Sv. Štefana, suho travnišče, 25 m n. m. Det. B. Vreš, 31. 5. 2005; pod hribom Dovin, pri razvalini cerkve Sv. Štefana nad Dragonjo, 38 m n. m., suho travnišče. Det. B. Vreš, 31. 5. 2005 in B. Dolinar, 1. 6. 2014, fotografije avtorjev.
- 0548/4** (UTM 33TVL03) Slovenija, Primorska, Istra, Abitanti, ob cesti Gradin-Abitanti. 457 m n. m. Det. B. Dolinar, 19. 5. 2017, avtorjeve fotografije.
- 0549/2** (UTM 33TVL13) Slovenija, Primorska, Istra, severovzhodno od vasi Movraž, suh travnat rob, 220 m n. m. Det. J. M. Kocjan, 9. 5. 2009.
- 0549/2** (UTM 33TVL13) Slovenija, Primorska, Istra, med vasema Movraž in Dvori, suh travnat rob, 200 m n. m. Det. J. M. Kocjan, 9. 5. 2009.
- 0549/2** (UTM 33TVL13) Slovenija, Primorska, Istra, okolica Sočerge, vzhodno od vasi Maršiči, zmerno vlažno travnišče, 140 m n. m. Det. J. M. Kocjan, 10. 5. 2009.
- 0549/2** (UTM 33TVL13) Slovenija, Primorska, Istra, Movraž, ob cesti proti Rakitovcu, gozdni rob, 227 m n. m. Det. B. Dolinar, 18. 5. 2014.
- 0549/2** (UTM 33TVL13) Slovenija, Primorska, Istra, Movraška vala, Dvori, travnik ob cesti Movraž-Dvori, 169 m n. m. Det. B. Dolinar, 16. 6. 2013.
- 0549/3** (UTM 33TVL13) Slovenija, Primorska, Istra, pri zaselku Karli, pobočja nad Draškim potokom, ob kolovozu, 240 m n. m. Det. I. Dakskobler & Z. Sadar, 17. 5. 2016, fotografije avtorjev.

- 0549/3** (UTM 33TVL03) Slovenija, Primorska, Istra, Stara Mandrija, Na pesku, suho travišče ob cesti, 455 m n. m. Det. I. Dakskobler & Z. Sadar, 17. 5. 2019, fotografije avtorjev.
- 0549/3** (UTM 33TVL13) Slovenija, Primorska, Istra, Pregara, južno od zaselka Abrami (sv. Simon), ob kolovozu, suho kamnito travišče, 420 m n. m. Det. J. M. Kocjan, 10. 5. 2009.
- 9848/1** (UTM 33TVM1) Slovenija, Primorska, srednja Soška dolina, Modrejce pri Mostu na Soči, prisojno vzhodje Bučenice, gozdni rob, grmišče na nekdanji kmetijski površini, 200 m n. m., popis št. 1 v preglednici 1. Det. I. Dakskobler & L. Dakskobler, 22. 5. 2024, fotografije avtorjev (glej tudi DAKSKOBLER, I. & L. DAKSKOBLER 2024).
- 9947/3** (UTM 33TUL89) Slovenija, Primorska, Goriška brda, Hlevnik, severovzhodno od zaselka Na Krnicah, Bujetov vrh, 240 m n. m., suho travišče. Det. J. M. Kocjan, 23. 5. 2010.

Slika 1: Razširjenost jadranske smrdljive kukavice (*Himantoglossum adriaticum*) v Sloveniji, z novimi nahajališči na Primorskem in Notranjskem (Viri: JOGAN & al. 2001, KAVŠEK 2021, podatkovna baza FoVegSi, SELIŠKAR & al. 2003 in arhiv Janeza Mihaela Kocjana).

Figure 1: Distribution of adriatic lizard orchid (*Himantoglossum adriaticum*) in Slovenia with new localities in the Primorska and Notranjska region (Sources: JOGAN & al. 2001, KAVŠEK 2021, FoVegSi database – SELIŠKAR & al. 2003 and personal archives of Janez Mihael Kocjan).

Jadranska smrdljiva kukavica (*Himantoglossum adriaticum*) je srednjeevropsko-submediteranska vrsta, katere areal sega tudi v pravo Sredozemlje (Evmediteran). Značilna je

za toploljubne gozdne robove iz zveze *Geranion sanguinei* (AESCHIMANN & al. 2004: 1134). V zadnjih desetletjih ji v Sloveniji posvečamo povečano pozornost, k čemur je pripomogla tudi njena uvrstitev na seznam evropsko varstveno pomembnih praprotnic in semenk (KALIGARIČ 2004). Njene podrobne opise, oznako rastišč, stopnjo ogroženosti in razširjenost v Sloveniji in drugod so med drugimi objavili RAVNIK (2002), KALIGARIČ (2004) in DOLINAR (2015). V tem obdobju se je precej povečalo število znanih nahajališč, tako na območjih, kjer jih je bilo že od prej znanih največ (jugozahodna in severovzhodna Slovenija), kot tudi v nekaterih drugih slovenskih pokrajinah, kjer so bila znana predvsem ali izključno historična nahajališča (GUČEK 2010, Kavšek 2013, 2015, 2021, PAUŠIČ 2022). V prispevku podajamo nova nahajališča te vrste in njeno pogostnost zlasti na Primorskem in Notranjskem. Nekaterih novih nahajališč v Beli krajini (v treh novih kvadrantih) naša arealna karta (slika 1) še ne vsebuje, ker jih bodo Jernej Kavšek in sodelavci predvidoma objavili v letu 2025 (Kavšek, in litt.).

Nahajališča v Posočju in Goriških Brdih

Najsevernejše do zdaj znano nahajališče v Posočju je na Tolminskem, na južnem vznožju Bučnice, na skrajni severni meji submediteranskega fitogeografskega območja, na stiku z alpskim fitogeografskim območjem (DAKSKOBLER, I. & L. DAKSKOBLER 2024). Rastišče je vrstno zelo bogat gozdni zastor (*Fraxino orni-Ligustretum vulgare* nom. prov., določena podobnost s sestoji asociacije *Rubio ulmifolii-Ligustretum vulgare*), v katerem je drevesna plast le na robu popisne ploskve – popis št. 1 v preglednici 1, cvetel je en primerek.

K srednjemu Posočju lahko uvrščamo nahajališča pri Kromberku, na jugozahodnih pobočjih Škabrijela pri zaselku Bonetovšče, vse do gostišča Kekec. S teh nahajališč imamo precej fitocenoloških popisov iz leta 2016, pa tudi novejša potrditve in nove popise iz leta 2024. Jadranska smrdljiva kukavica tu raste na še košenih, vrstno zelo bogatih polsuhih travnikih na flišu in evtričnih rjavih tleh, ki jih kosijo pozno poleti. Ta travišča uvrščamo v asociacijo *Danthonio-Scorzoneretum villosae* s. lat. Pogosto pa se pri Bonetovščah in pri Kekcu ta kukavica pojavlja tudi na cestnih brežinah (popisi 5–12 v preglednici 1, začasno jih uvrščamo v asociacijo *Himantoglossa-Seslerietum autumnalis* nom. prov.), ki pa jih pristojne službe običajno kosijo prezgodaj, ko ta kukavica sploh še ne cveti.

V Goriških brdih poznamo jadransko smrdljivo kukavico pri dveh krajih, pri Hlevniku in pri Podsobotinu. Nahajališče pri vasi Hlevnik (suho travišče na flišu) ima datum najdbe in zadnje potrditve konec maja 2010 (J. M. Kocjan), nahajališč pri Podsobotinu pa je več: brežina nad cesto proti Šmavru (Štmavru), travnik med cesto in Pevmico (oboje I. Dakskobler, 28. 4. 2008 in 15. 5. 2009), velik vrstno bogat travnik na flišu pod glavno cesto v Brda (B. Vreš, 9. 5. 2008, I. Dakskobler, 15. 5. 2008, B. Dolinar, 20. 5. 2008, I. Dakskobler in B. Vreš, 26. 5. 2008, A. Seliškar & B. Vreš, 7. 5. 2009), V Koncu, travnik nad vinogradom ob državni meji z Italijo (A. Seliškar & B. Vreš, 7. 5. 2009). Zdajšnjega stanja populacije na naštetih nahajališč pri Podsobotinu žal ne poznamo. Popisane travniške združbe smo uvrščali večinoma v asociacijo *Danthonio-Scorzoneretum villosae*, le travnik med cesto in Pevmico v asociacijo *Arrhenatheretum* s. lat.

Nahajališča v Vipavski dolini

Znani sta nam le dve nahajališči, pri vasi Vrhpolje in pri vasi Budanje, pri čemer je prvo uničeno, drugo pa ohranjeno in so domačini na travnik ob vinogradu pozorni in ga bodo skušali ohraniti tudi v bodoče (BREŠČAK & FERJANČIČ 2023).

Nahajališča na Krasu

V severozahodnem delu Krasa sta znani nahajališči pri Kostanjevici na Krasu (POLDINI 2009: 319, GLASNOVIĆ & al. 2013) in pri Brestovici pri Komnu, pri zaselku Klariči (GLASNOVIĆ & al. 2013: 56–57). Več nahajališč je na jugovzhodnem delu Krasa, predvsem v regijskem parku Škocjanke jame (SELIŠKAR & al. 2017, DOLINAR & al. 2021): Velika dolina (B. Trčak, 2011, J. Figelj, 2016), Gradišče pri Divači, ob gozdni makadamski cesti (B. Dolinar, 26. 5. 2019), Matavun, gozdni rob ob cesti nad informacijskim središčem in ob cesti Divača-Matavun (B. Dolinar & S. Tepeh, 14. 6. 2019), nad letališčem Gabrk (B. Dolinar & S. Tepeh, 14. 6. 2019); Dolnje Ležeče, Gabrk, ob cesti Divača – Goriče (S. Tepeh, 15. 5. 2022); Naklo, ob kolovozu, mejica (I. Daksobler, 9. 5. 2017).

Nahajališča v Brkinih

V Brkinih poznamo dve območji, kjer se vrsta pojavlja: Ritomeče in Rožice. Prvega žal nismo podrobneje popisali. Tu smo kukavico našli na flišni podlagi v travniški združbi *Danthonio-Scorzoneretum villosae*. S fitocenološkimi popisi pa imamo dobro dokumentirana kar številna nahajališča te zavarovane vrste pri Rožicah. Tam sta jo odkrila Branko Vreš in Jože Verbič, ki sama ali s pomočjo drugih botanikov že precej let vzorčita travniško rastje na poskusnih ploskvah z različno stopnjo vnosa gnojil (VREŠ & al. 2018). Geološka podlaga je apnenec. Na okoliških travnikih in tudi v mejicah je ta kukavica precej pogosta, a predvsem tam, kjer so tla globlja; rjava pokarbonatna ali evtrična, redkeje tudi bolj plitva rendzina. Sestoji, v katerih smo vrsto popisali, večinoma uvrščamo v asociacijo *Danthonio-Scorzoneretum villosae*. En popis kaže podobnost s sestoji asociacije *Carici humilis-Centaureetum rupestris* (*Danthonio-Scorzoneretum villosae caricetosum humilis*), dva pa sta po vrstni sestavi nekoliko podobna gojenim travnikom iz asociacije *Ranunculo bulbosum-Arrhenatheretum*. Travnike kosijo pozno, zato je zdajšnji način upravljanja za ohranjanje te evropsko varstveno pomembne vrste ustrezen.

Nahajališča na stičnem območju med Krasom in Istro (pokrajinsko že v Istri)

Nahajališče na stičnem območju med dvema primorskima pokrajinama je precej, tako v predelih s flišno kot tudi z apnenčasto geološko podlago. Nam znana smo z oznako rastišč kot nova napisali tudi v kvadrantih, kjer je jadranska smrdljiva kukavica znana že od prej (JOGAN & al. 2001).

V krajinskem parku Beka smo v zadnjih letih našli razmeroma številna nahajališča predvsem pri vasi Ocizla, tako med cesto in vinogradom v samem naselju kot na travnikih in opuščenih vinogradniških terasah pri cerkvi sv. Marije Magdalene. Tudi tamkajšnje travnike na flišni podlagi večinoma uvrščamo v asociacijo *Danthonio-Scorzoneretum villosae*. Populacija je vitalna, večino travnikov še kosijo in to ob pravem času, kar omogoča ohranitev vrste. Dve nahajališči na travnikih pri bližnjem Klancu pri Kozini je odkril B. Dolinar, leta 2014. Dve nahajališči sta tudi pri vasi Beka, eno na flišni podlagi (grmišče oz. mejica, sestoj ima nekaj značilnosti asociacije *Fraxino ornii-Ligustretum* nom. prov. oz. *Rubus ulmifolii-Ligustretum vulgare* in združbe gozdnega roba iz zveze *Dictamnus-Farulagion*, popis št. 3 v preglednici 1), drugo, kjer smo našli le en primer ek obravnavane kukavice, pa na kamnitem travišču, v sestoji asociacije *Carici humilis-Centaureetum rupestris* (popis št. 4 v preglednici 1).

Na flišni podlagi je tudi nahajališče pri Ospi, na rečnih nanosih in v bolj gozdnatem okolju, v združbi, ki ima značilnosti gozdnega zastora (*Fraxino ornii-Ligustretum* nom. prov.), a zaradi drevesne plasti tudi gozda (*Equisetum-Quercetum pubescentis* nom. prov., popis št. 2 v preglednici 1). Večina nahajališč na Petrinškem in Podgorskem krasu je na apnenčasti podlagi.

Nahajališča v Istri

Na podlagi do sedaj objavljenega gradiva je največ nahajališč jadranske smrdljive kukavice v Sloveniji prav v Istri, še posebej v njenem flišnem delu. To potrjujejo tudi nam znana nahajališča, ki smo jih opazili v zadnjem desetletju. Opisujemo predvsem rastišča, ki se nahajajo v kvadrantih, ki v arealni karti (JOGAN & al. 2001) še niso bili označeni. Našli smo jih tudi drugod (podatki prvih štirih in zadnjega avtorja, vira podatkovna baza FloVegSi in arhiv Janeza Mihaela Kocjana), na primer na erozijskih območjih v Zalivu sv. Križa (I. Dakskobler), pri Strunjanskem križu (I. Dakskobler, B. Dolinar), v dolini Dragonje pod Abrami, Novim Bričem in pri Škrilnah, v dolini Rokave približno kilometer gorvodno od sotočja z Dragonjo, pri Dekanih (Miši) – tam v gozdnatem okolju (*Lamio orvalae-Alnetum glutinosae* / *Ornithogalo-Carpinetum*), pri Maliji (ob cesti proti Gažonu, na cestni brežini), pri Marezigah (Žagovec, travišče ob cesti, na dveh krajih), pri Poletičih (na robu kolovoza), pri Topolovcu (Bukovica, nad Vrujo, pionirski gozd, pri ostankih hiš) – I. Dakskobler & Z. Sadar; pri Borštu (na štirih krajih, na gojenem travniku, pri križišču za Glem, travnik Sabinjevec, terase pri Martinčevi njivi) – I. Dakskobler; v okolica naselij Movraž, Maršiči, Pregara, Gračišče, Marezige, Pomjan, Sočerga, Padna, Koštabona, Dragonja, Sv. Peter – J. M. Kocjan; Izola – Rtič Kane, na dveh krajih, na cestni brežini proti ali pri Belvederu, Pisari, Butari, ob cesti Gradin-Abitanti, Bočaji, Marezige, Rokava, Zupančiči, Dovin: stena sv. Štefana nad Dragonjo, Dvori: travnik vzhodno od vasi pod gostilno Mohoreč, Sočerga: Veli Badin, Lukini: Lukinska vala, Movraška vala, Tuljaki, Gračišče – B. Dolinar; Brnjica pri Pučah – B. Vreš.

Žal teh nahajališč nismo podrobneje fitocenološko popisali, z izjemo treh v krajinskem parku Strunjan. Sestoj pri Strunjanskem križu (popis št. 13 v preglednici 1) kaže na nekoliko ruderalizirano travniško združbo suhih tal na flišu, v kateri imajo največje zastiranje vrste *Dactylis glomerata*, *Aegilops neglecta*, *Avena sterilis*, *Sesleria autumnalis*, *Botriochloa ishaemum*, *Peucedanum cervaria*, *Medicago falcata*, *Anisantha madritensis*, *Linum bienne*, *Aster linosyris*, *Vicia cracca* agg. in *Himantoglossum adriaticum*, z roba pa se širi grmovnica *Coronilla emeroides* (*Botriochloa ishaemi-Seslerietum autumnalis* nom. prov., sukcesijski stadij, ki se tekom let spreminja). Erozijsko območje v Zalivu sv. Križa se zarašča z rujem in malim jesenom, na enem popisu smo našli tudi manjši grm mirte (*Myrtus communis*). Med travami in šaši imajo največje zastiranje *Sesleria autumnalis*, *Molinia arundinacea*, *Carex flacca* in *Brachypodium rupestre* (*Molinio arundinaceae-Seslerietum autumnalis* nom. prov., popis št. 14 v preglednici 1, pogosti vrsti sta še *Peucedanum cervaria* in *Gymnadenia conopsea*), na enem popisu tudi *Bromopsis condensata* (*Molinio arundinaceae-Bromopsietum condensati* nom. prov., morda zametki grmišča, podobnega sestojem asociacije *Rhamno rupestris-Cotinetum coggygriae*, popis št. 15 v preglednici 1, pogoste vrste so še *Scabiosa triandra*, *Centaureum erythraea* in *Lembotropis nigricans*). Popisa 14 in 15 v preglednici 1 ponazarjata sukcesijski stadij zaradi nenehne erozije le postopnega (zadrževanega) zaraščanja nesklenjenega travišča s toploljubnim grmiščem.

V splošnem je po naših opažanjih večina istrskih nahajališč v dobrem stanju, to so že pred nami ugotavljali tudi drugi (KALIGARIČ & OTOPAL 2007), čeprav je opazen proces zaraščanja kmetijskih površin z gozdom.

Nahajališča v Pivški dolini in na Notranjskem

V Pivški dolini je znano nahajališče pri Kleniku, na travniku s posameznimi grmi ob makadamski cesti Klenik – Palčje, na Notranjskem pa na Cerkniškem polju pri Dolenji vasi, v grmišču ob cesti proti Rakovemu Škočjanu in na cestni brežini pri Starem trgu pri Ložu.

Spremljevalne vrste na fitocenološko popisanih nahajališčih na Primorskem

V 45 fitocenoloških popisih, kjer smo na Primorskem našli tudi vrsto *Himantoglossum adriaticum* (podatkovna baza FloVegSi), imajo poleg nje stalnost (prisotnost) več kot 50 % še vrste: *Dactylis glomerata*, *Bromopsis erecta*, *Knautia illyrica*, *Brachypodium rupestre*, *Salvia pratensis*, *Koeleria pyramidata*, *Lotus corniculatus*, *Sanguisorba muricata*, *Scorzonera villosa* in *Carex flacca*, stalnost med 40 % in 50 % pa vrste: *Briza media*, *Arrhenatherum elatius*, *Anacamptis pyramidalis*, *Festuca rupicola*, *Buphthalmum salicifolium*, *Neotinea tridentata*, *Medicago falcata*, *Plantago media* in *Ranunculus bulbosus*. Med kukavičevkami imata precejšnjo stalnost še vrsti *Anacamptis morio* (36 %) in *Ophrys apifera* (33 %), kar pomeni, da so rastišča jadranske smrdljive kukavice pogosto tudi rastišča drugih kukavičevk.

Oznaka rastišč in ocena ogroženosti

Na podlagi nam znanih nahajališč se jadranska smrdljiva kukavica razen na suhih in polsuih travnikih pogosto pojavlja v robnih združbah, v mejicah, gozdnem zastoru, na brežinah kolovozov ali krajevnih cest, torej na površinah, kjer poteka sukcesija, ki pa jo pogosto nadzira (zadržuje) človek. Med popisi enega izmed avtorjev te notice (ID) so med 64 popisi, kjer je imel označeno rastišče, s tridesetimi odstotki prevladovali polsuhi submediteranski travniki, po deležu jim z dvajsetimi odstotki sledijo brežine, torej navadno še košene površine med travniki in cesto ali med gozdnim robom in cesto, s sedemnajstimi odstotki suhi ali polsuhi travniki v zaraščanju ali nekoliko ruderalizirani travniki, z enajstimi odstotki gozdni zastor, z osmimi odstotki gozdni rob in s prav toliko odstotki gojeni travniki ter s šestimi odstotki mejice. To kaže, da je jadranska smrdljiva kukavica upravičeno uvrščena med značilnice zveze *Geranion sanguinei*, ki pogosto rastejo tudi na sonaravno gospodarjenih suhih in polsuih travnikih s pozno košnjo, prav tako v začetnih stopnjah njihovega zaraščanja, na gozdnih robovih in v nesklenjenih (odprtih) grmiščih in toploljubnih gozdovih.

Jadranska smrdljiva kukavica je uspešno cvetela tudi v precej senčnem okolju gozdnega zastora na sicer toplih (prisojnih) pobočjih Bučenice nad Modrejcami. Polno cvetenje je bilo 22. maja 2024, 8. junija so spodnji cvetovi že veneli, toda 24. junija je bila steza, ob kateri je rasla, že pokošena in odkošeni del rastline je imel nekaj še ne zrelih plodov. Posušene plodove te kukavice smo septembra istega leta našli na ne košenem in ne pašenem suhem travišču (kraški gmajni) pri Beki in na treh nahajališčih v krajinskem parku Strunjanske soline.

Jadranska smrdljiva kukavica je torej prilagodljiva vrsta, po naših opazanjih so njene populacije v porastu. V območjih z dovolj toplim podnebjem lahko uspeva na različnih rastiščih, vendar ne v strnjenih gozdovih. Torej jo potencialno ogroža predvsem zaraščanje travišč in kulturne krajine. Najbolj pa jo ogrožajo koreniti človekovi posegi v prostor kot so spreminjanje rabe kmetijskih površin (pozidava, tudi sprememba travnika v njivo, intenzivna paša) in širitev obstoječih ali gradnje novih prometnic (vlak, cest, železniške proge).

ZAHVALA

Pri terenskem delu in pisanju prispevka so nam dragoceno pomagali dr. Valerija Babji, Branka Trčak, Ljudmila Dakskobler, Damjana Ferjančič, Jernej Figelj, dr. Tine Grebenc, Jože Kosec, mag. Jernej Kavšek, mag. Dijana Kosič Kocjan, Matej Reščič, Jošt Stergaršek, Sanja Behrič, mag. Andrej Seliškar in Janko Verbič. Recenzenata sta z opombami in popravki tehtno izboljšala besedilo. Raziskavo smo deloma opravili z denarno podporo Agencije Republike Slovenije za raziskovalno dejavnost (P1-0236).

LITERATURA

- AESCHIMANN, D., K. LAUBER, D. M. MOSER & J.-P. THEURILLAT, 2004: Flora alpina. Bd. 2: *Gentianaceae–Orchidaceae*. Haupt Verlag, Bern, Stuttgart, Wien. 1188 pp.
- DAKSKOBLER, I. & L. DAKSKOBLER, 2024: Zgodba o jadranski smrdljivi kukavici (*Himantoglossum adriaticum*) nad Modrejci na Tolminskem (iz botaničnega dnevnika med desetim marcem in dvanajstim majem leta 2024). *Proteus* 86 (6–7): 248–263.
- BREŠČAK, I. & D. FERJANČIČ, 2023: Krožek Spoznavanja narave v Budanjah. *Časopis Latnik* (Ajdovščina) št. 253. <https://www.mojaobcina.si/ajdovscina/>
- DOLINAR B., 2010: *Himantoglossum adriaticum*. In: Jogan. N. (ed.): Nova nahajališča vrst – New localities. *Hladnikia* 25: 71.
- DOLINAR B., 2015: Kukavičevke v Sloveniji. Pipinova knjiga, Podsmreka, 183 pp.
- DOLINAR, B., A. SELIŠKAR, V. DEBEVEC, S. ŠTURM, S. TEPEH, S. ŠČUKA, T. ZORMAN, M. TRAMPUŽ & N. ŠIRCELJ, 2021: Orhideje v Parku Škocjanske jame. Javni zavod Park Škocjanske jame, Škocjan, 120 pp.
- GLASNOVIČ, P., Ž. FIŠER PRAŠNIKAR & J. JUGOVIC, 2013: Contribution to the knowledge of the flora in the area of Brestovica (Kras, Slovenia). *Annales, Ser. hist. nat. (Koper)* 23: 51–70.
- GUČEK, P., 2010: *Himantoglossum adriaticum* H. Baumann. *Notulae ad floram Sloveniae*. *Hladnikia* 25: 62–63.
- KALIGARIČ, M., 2004: *Himantoglossum adriaticum* H. Baumann – jadranska smrdljiva kukavica. In: Čušin, B. (ed.): *Natura 2000 v Sloveniji Rastline*. Založba ZRC SAZU, pp. 102–106.
- KALIGARIČ, M. & J. OTOPAL, 2007: Rastlinstvo. In: Kaligarič, M. & N. Pipenbaher (eds.): *Živi svet porečja Dragonje*. Fakulteta za naravoslovje in matematiko, Maribor, pp. 12–17.
- KAVŠEK, N., 2013: Nekatera zanimiva rastišča orhidej v Beli krajini. In: M. Štangelj & M. Ivanovič (eds.): *Narava Bele krajine, Belokranjski muzej, Metlika*, pp. 103–109.
- KAVŠEK, J., 2015: Prispevek k poznavanju razširjenosti kukavičevk Bele krajine (JV Slovenija). *Folia biologica et geologica* 56 (3): 57–80.
- KAVŠEK, J., 2021: Divje rastoče orhideje Bele krajine v naravi in vezeninah. *Wild orchids of Bela krajina in nature and on embroidery*. Zavod za izobraževanje in kulturo, Črnomelj, 120 pp.
- JOGAN, N., T. BAČIČ, B. FRAJMAN, I. LESKOVAR, D. NAGLIČ, A. PODOBNIK, B. ROZMAN, S. STRGULC – KRAJŠEK & B. TRČAK, 2001: *Gradivo za Atlas flore Slovenije*. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju, 443 pp.
- POLDINI, L., 2009: *La diversità vegetale del Carso fra Trieste e Gorizia. Lo stato dell'ambiente*. Edizione Goliardiche, Trieste, 732 pp.
- PAUŠIČ, I., 2022: Kukavičevke in druge botanične posebnosti Haloz. *Proteus* 84 (4–7): 218–234.
- RAVNIK, V., 2002: *Orhideje Slovenije*. Tehniška založba Slovenije, Ljubljana, 192 pp.
- SELIŠKAR, T., B. VREŠ & A. SELIŠKAR, 2003: FloVegSi 2.0. Računalniški program za urejanje in analizo bioloških podatkov. Biološki inštitut ZRC SAZU, Ljubljana.
- SELIŠKAR, A., B. VREŠ, B. SURINA & I. DAKSKOBLER, 2017: Rastlinstvo regijskega parka Škocjanske jame. *Proteus* 79 (7–9): 362–373.
- VREŠ, B., T. ČELIK, I. DAKSKOBLER, F. KÜZMIČ, U. ŠILC, JANKO VERBIČ & JOŽE VERBIČ, 2018: Dolgoročni učinki gnojenja na vrstno sestavo kraškega travnika. Predavanje na Wraberjevem dnevu, Ig, 9. 11. 2018.

Preglednica 1: Nekatere združbe z vrsto *Himantoglossum adriaticum* v zahodni in jugo-zahodni Sloveniji

Table 1: Some communities with *Himantoglossum adriaticum* in western and southwestern Slovenia

Zaporedna številka popisa (Number of relevé)		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Št. popisa v podatkovni bazi (Database number of relevé)		296987	226855	297914	297913	261360	297672	297675	297666	297669	297667	297668	297670	266922	298690	298691
Nadmorska višina v m (Altitude in m)		200	30	305	395	345	348	348	316	316	313	314	317	60	12	15
Lega (Aspect)		S	SE	SW	E	0	S	0	SEE	S	N	0	0	E	NNW	NNW
Nagib v stopinjah (Slope in degrees)		10	3	10	10	0	30	0	50	30	5	0	0	5	40	30
Matična podlaga (Parent material)		Br	Fl	FIA	A	Fl	Gr	Gr	A	Gr	Gr	Gr	Gr	Fl	Fl	Fl
Tla (Soil)		Re	Eu	Eu	Re	Eu	Re	Re	Re	Re	Re	Re	Re	Re	Re	Re
Kamnitost v % (Stoniness in %)		10	0	10	10	0	10	5	30	10	5	10	5	0	20	30
Zastiranje v % (Cover in %):																
Drevesna plast (Tree layer)	E3	40	60	30	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Grmovna plast (Shrub layer)	E2	60	40	20	.	.	.	.	10	10	20	.	.	20	20	50
Zeliščna plast (Herb layer)	E1	70	60	70	90	90	90	90	70	70	80	85	90	80	80	70
Mahovna plast (Moss layer)	E0	.	5	.	.	.	.	.	5	.	.	.	.	.	.	5
Število vrst (Number of species)		78	49	30	48	28	18	21	21	17	18	19	13	30	36	27
Velikost popisne ploskve (Relevé area)	m ²	200	100	50	30	7	2	2	4	2	2	2	2	4	40	40
Datum popisa (Date of taking relevé)		3/10/2024	5/19/2009	6/5/2024	6/5/2024	5/6/2016	5/23/2024	5/23/2024	5/23/2024	5/23/2024	5/23/2024	5/23/2024	5/23/2024	5/19/2017	9/23/2024	9/26/2024
Nahajališče (Locality)		Modrejte-Bučenica	Osp	Beka	Beka, Na Mazariji	Kekec-Bonetovšče	Kekec-Bonetovšče	Kekec-Bonetovšče	Kekec	Kekec	Kekec	Kekec	Kekec	Strunjan - križ	Strunjan Zaliv sv. Križa	Strunjan Zaliv sv. Križa
Srednjeevropski kvadrant (Quadrant)		9848/1	0449/1	0449/1	0449/1	0048/1	0048/1	0048/1	0047/2	0047/2	0047/2	0047/2	0047/2	0447/4	0447/4	0447/4
Koordinate GK Y (D-48)	m	403144	410624	413982	413786	396970	397009	397007	396496	396611	396533	396569	396648	391559	391889	391986
Koordinate GK X (D-48)	m	5114048	5047828	5050951	5050879	5092767	5092729	5092725	5092600	5092704	5092676	5092680	5092738	5044622	5044629	5044699

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Zaporedna št. popisa (No. of relevé)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Pr.
Molinio-Arrhenatheretea																
<i>Dactylis glomerata</i>	E1	.	+	.	.	2	1	+	.	+	2	+	+	3	.	9
<i>Taraxacum</i> sect. <i>Taraxacum</i>	E1	1	+	.	.	+	+	+	.	.	1	.	.	.	.	6
<i>Lathyrus pratensis</i>	E1	.	+	.	.	+	1	.	.	.	.	.	.	.	.	3
<i>Poa pratensis</i>	E1	.	+	.	.	+	.	.	.	.	.	2	.	.	.	3
<i>Ajuga reptans</i>	E1	+	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2
<i>Veronica chamaedrys</i>	E1	1	.	.	.	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2
<i>Tragopogon orientalis</i>	E1	r	.	.	.	.	+	.	.	.	.	.	.	.	.	2
<i>Muscari botryoides</i>	E1	.	+	.	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2
<i>Trifolium pratense</i>	E1	.	.	.	.	1	.	1	.	.	.	.	.	.	.	2
<i>Festuca rubra</i>	E1	.	.	.	.	.	.	+	.	+	.	.	.	.	.	2
<i>Allium scorodoprasum</i>	E1	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
<i>Cerastium holosteoides</i>	E1	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
<i>Crepis biennis</i>	E1	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
<i>Lolium perenne</i>	E1	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
<i>Poa trivialis</i>	E1	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
<i>Rumex acetosa</i>	E1	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
<i>Geranium molle</i>	E1	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
<i>Picris hieracioides</i>	E1	.	.	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
<i>Galium mollugo</i>	E1	.	.	.	.	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
<i>Ranunculus acris</i>	E1	.	.	.	.	.	.	+	.	.	.	.	.	.	.	1
<i>Lotus corniculatus</i>	E1	.	.	.	.	.	.	+	.	.	.	.	.	.	.	1
<i>Medicago sativa</i>	E1	.	.	.	.	.	.	.	+	.	.	.	.	.	.	1
<i>Festuca arundinacea</i>	E1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	1
<i>Vicia cracca</i> agg.	E1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	1
<i>Linum bienne</i>	E1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	1
<i>Plantago lanceolata</i>	E1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	r	.	1
Gallio-Urticetea, Artemisietea vulgaris																
<i>Geum urbanum</i>	E1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	2
<i>Alliaria petiolata</i>	E1	.	.	.	.	.	.	.	.	+	.	+	.	.	.	2
<i>Galium aparine</i>	E1	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
<i>Glechoma hederacea</i>	E1	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
<i>Fallopia dumetorum</i>	E1	.	.	.	.	.	.	.	+	.	.	.	.	.	.	1
<i>Lamium maculatum</i>	E1	.	.	.	.	.	.	.	.	+	.	.	.	.	.	1
Sisymbrietalia																
<i>Anisantha sterilis</i>	E1	.	.	.	.	.	.	.	1	+	r	.	.	.	.	3
<i>Geranium purpureum</i>	E1	.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	.	.	.	.	1
<i>Anisantha madritensis</i>	E1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	1
<i>Coronilla scorpioides</i>	E1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	.	.	1

Zaporedna št. popisa (No. of relevé)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Pr.
Stellarietea mediae																
<i>Erigeron annuus</i>	E1	+	.	.	.	+	.	.	.	1	.	.	.	.	.	3
<i>Stellaria media</i>	E1	3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	.	.	.	2
<i>Aegilops neglecta</i>	E1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	3	.	.	1
<i>Avena sterilis</i>	E1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	3	.	.	1
<i>Sonchus asper</i> subsp. <i>glaucescens</i>	E1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	.	.	1
<i>Thlaspietea rotundifolii</i>																
<i>Equisetum ramosissimum</i>	E1	.	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
<i>Equisetum variegatum</i>	E1	.	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
<i>Scrophularia canina</i>	E1	.	.	.	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
Asplenietea trichomanis																
<i>Sedum maximum</i>	E1	.	.	.	.	.	.	.	1	2	.	.	1	.	.	3
<i>Hieracium pospichalii</i>	E1	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	1
<i>Asplenium trichomanes</i>	E1	.	.	.	.	.	.	.	1	.	.	.	.	.	.	1
Druge vrste (Other species)																
<i>Campanula</i> sp.	E1	.	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
<i>Crepis</i> sp.	E1	.	.	.	.	+	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
Mahovi (Mosses)																
<i>Tortella tortuosa</i>	E0	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	+	.	+	2
<i>Homalothecium lutescens</i>	E0	.	.	.	.	.	.	.	+	.	.	.	.	.	.	1

Legend - Legenda1 *Fraxino orni-Ligustretum vulgare* nom. prov.2 *Fraxino orni-Ligustretum vulgare* nom. prov. (*Equiseto-Quercetum pubescentis* nom. prov.)3 *Fraxino orni-Ligustretum vulgare* nom. prov. / *Dictamno-Ferulagion*4 *Caric humilis-Centaureetum rupestris*5-12 *Himatoglosso-Seslerietum autumnalis* nom. prov.13 *Botriochloa ishaemi-Seslerietum autumnalis* nom. prov.14 *Molinio arundinaceae-Seslerietum autumnalis* nom. prov.15 *Molinio arundinaceae-Bromopsietum condensati* nom. prov. / *Franglo rupestris-Cotinetum cogygriae*

A Apnenec - Limestone

Br Breča - Breccia

Fl Fliš - Flysch

Gr Grušč - Debris

Eu Evtrična rjava tla - Eutric brown soil

Re Rendzina - Rendzina

Pr. Prezenca (število popisov, v katerih se pojavlja vrsta) - Presence (number of relevés in which the species is presented)

IGOR DAKSKOBLER, BRANKO DOLINAR, JANEZ MIHAEL KOCJAN, ZVONE SADAR,
 SITKA TEPEH, TINE SCHEIN, IRENA BREŠČAK, ERIKA KOBLAR HABIČ,
 ŠPELA KOBLAR HABIČ, FLORIJAN POLJŠAK & BRANKO VREŠ